

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 7Ssk/102/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5020200172
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Martinčeková
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:5020200172.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Martinčekovej a členov senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a Mgr. Michala Novotného, v právnej veci žalobcu: C.. Z. G., T.. X.X.XXXX, H. G. R. Č.. XXX, zastúpený JUDr. Vlastimilom Petřekom, PhD., advokátom so sídlom Nám. sv. Egídia č. 6/11, Poprad, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo SR, so sídlom Lazovná č. 63, Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 99453/2020 zo dňa 21.2.2020, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č.k. 30S/72/2020-57 zo dňa 28.7.2021, takto

rozhodol:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť zamietla.

Žalovanému náhradu trov kasačného konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Krajský súd v Žiline ako správny súd napadnutým rozsudkom č.k. 30S/72/2020-57 zo dňa 28.7.2021 zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného č. 99453/2020 zo dňa 21.2.2020 (ďalej preskúmané rozhodnutie).

2. Preskúmaným rozhodnutím žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie riaditeľa Colného úradu Žilina č. 696568/2019-6031 zo dňa 30.12.2019 (ďalej prvostupňové rozhodnutie). Prvostupňovým rozhodnutím riaditeľ Colného úradu Žilina, príslušný na konanie vo veciach služobného pomeru podľa § 278 písm. a/ v spojení s § 73 zák. č. 35/2019 Z.z. v znení neskorších predpisov podľa § 255 písm. c/ a § 258 ods. 1 písm. l/ cit. zákona prepustil zo služobného pomeru ozbrojeného príslušníka finančnej správy - C.. C.. Z. G., osobné č. XXXXX, v stálej štátnej službe vo funkcii referent mobilného dohľadu v prvej platovej triede, Colného úradu Žilina, s miestom výkonu štátnej služby Trstená, pretože bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin rozsudkom Okresného súdu Námestovo sp.zn. 6T/125/2018 zo dňa 13.6.2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline sp.zn. 1To/60/2019 zo dňa 12.11.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť 12.11.2019 a to pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zákona. Z výroku prvostupňového rozhodnutia vyplýva, že žalobca bol vyššie uvedenými trestnými rozsudkami odsúdený za prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky na tom skutkovom základe, že dňa 1.12.2017 viedol osobné motorové vozidlo značky Volkswagen Touran v smere z mesta Trstená do obce Č., kde bol pred rodinným domom č. XXX v obci Č. zastavený a kontrolovaný hliadkou OO PZ Trstená, kde počas kontroly sa podrobil dychovej skúške do elektronického merača značky AlcoQuant 6020plus, ktorým mu bola nameraná hodnota 0,93mg/l alkoholu v dychu. Za to bol odsúdený na peňažný trest vo výmere 500 eur a náhradný trest odňatia slobody vo výmere 21 dní. Zároveň mu bol uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu vo výmere 2 roky. Prvostupňový orgán v odôvodnení uviedol, že na prepustenie príslušníkov zo služobného pomeru podľa § 258 ods. 1 písm. l/ cit. zákona je potrebné naplnenie podmienky právoplatného odsúdenia za

úmyselný trestný čin, čo bolo nepochybne preukázané. So zahladením odsúdenia nezanikajú ďalšie účinky spojené s uloženým, ale zahladeným trestom, ako je napr. strata vážnosti v spoločnosti, pričom vykonaním a následným zahladením trestu tieto účinky nezanikajú a nie sú automaticky reparované. Zahladením odsúdenia alebo zákonnou fikciou neodsúdenia právne zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin, ale nie sama skutočnosť, že páchatel' spáchal trestný čin. Prepustenie zo služobného pomeru je jedným zo zákonom predpokladaných spôsobov skončenia služobného vz'ahu príslušníka voči štátu, ktorý nemá povahu sankcie, ale je následkom určitého správania príslušníka, ktoré zákon definuje ako nezlučiteľné s ďalším trvaním služobného pomeru.

3. Žalovaný v preskúmanom rozhodnutí konštatoval, že čo sa týka odvolacej námietky zahľadania jeho odsúdenia, nie je možné súhlasiť s názorom odvolateľa v tom, že sa na neho po vykonaní súdom uloženého trestu malo hľadieť ako keby odsúdený nebol, pretože pri rozhodovaní o jeho zotrvaní v služobnom pomere príslušníka finančnej správy sa nadriadený riadil zákonom č. 35/2019 Z.z., a nie Trestným zákonom. Zdôraznil, že odvolateľ je právoplatným rozsudkom odsúdený za úmyselný trestný čin počas trvania služobného pomeru a už táto skutočnosť znamená, že odvolateľ nespĺňa podmienku bezúhonnosti, lebo v určitom štádiu trvania služobného pomeru sa nemohlo na odvolateľa hľadieť ako na osobu, ktorá nebola odsúdená. Posudzovanie splnenia podmienok bezúhonnosti príslušníka finančnej správy a skutočnosti, že príslušník finančnej správy bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin, sú dve samostatné skutočnosti, s ktorými zákon č. 35/2019 Z.z. spája odlišné právne následky. Splnenie podmienky bezúhonnosti je jednou zo základných zákonných podmienok pre prijatie do služobného pomeru a skutočnosť, že bol príslušník finančnej správy právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin je samostatným obligatónym dôvodom na prepustenie príslušníka finančnej správy zo služobného pomeru.

4. Správny súd v napadnutom rozsudku sa v celom rozsahu stotožnil s právnym názorom žalovaného, že v danom prípade boli splnené všetky podmienky na prepustenie žalobcu zo služobného pomeru v zmysle § 258 ods. 1 písm. l/ zák. č. 35/2019 Z.z. Skutočnosť, že žalobca bol v priebehu trvania služobného pomeru právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin nebola sporná. Ako nedôvodnú vyhodnotil námietku žalobcu, že na prepustenie zo služobného pomeru je potrebné nielen to, aby spáchal trestný čin, ale zároveň sa vyžaduje, aby odsúdenie za trestný čin nebolo v čase prepustenia zo služobného pomeru zahladené. Konštatoval, že zákon č. 35/2019 Z.z. žiadnu takúto podmienku pri prepustení zo služobného pomeru podľa cit. ustanovenia nezakotvuje. Analógia s prijatím občana do služobného pomeru podľa § 87 ods. 8 písm. d/ cit. zákona, na ktorú poukázal žalobca, kde je jednou z podmienok prijatia bezúhonnosť, nie je vo vz'ahu k § 258 ods. 1 písm. l/ daná. Názor žalobcu, že ak bol v čase vydania rozhodnutia o prepustení zo služobného pomeru bezúhonný, nemožno ho prepustiť, pretože naďalej spĺňa všetky podmienky (aj podmienku bezúhonnosti), je mylný a nemá oporu v zákone. Stotožnil sa s názorom žalovaného, že zahladením odsúdenia alebo zákonnou fikciou neodsúdenia právne zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin, ale nie aj sama skutočnosť, že páchatel' spáchal trestný čin.

5. Proti tomuto rozsudku podal kasačnú sťažnosť žalobca. V nej vzniesol novú námietku, ktorú neuplatnil pred správnym súdom a to, že odvolacie rozhodnutie o prepustení zo služobného pomeru bolo doručené po uplynutí trojmesačnej prekluzívnej lehoty podľa § 258 ods.5 zák. č. 35/2019 Z.z. , pričom táto lehota podľa neho začala plynúť dňom právoplatnosti rozsudku Krajského súdu v Žiline sp.zn. 1To/60/2019 12.11.2019 a uplynula 12.2.2020. Odvolacie rozhodnutie žalovaného mu však bolo doručené až dňa 11.3.2020. Ďalej zopakoval námietky uvedené v správnej žalobe týkajúce sa podľa neho nesplnenia podmienok na prepustenie zo služobného pomeru, pretože v čase prepustenia bol bezúhonný, keďže k tomuto dňu bolo odsúdenie za úmyselný trestný čin zahladené. Poukázal pritom na § 84 ods. 3 prvá a druhá veta cit. zákona. Ak uvedené platí pre prijatie do služobného pomeru, rovnako to platí aj pre prepustenie zo služobného pomeru. Ak žalobca bol v čase vydania rozhodnutia o prepustení zo služobného pomeru opäť bezúhonný, nemožno ho prepustiť, pretože naďalej spĺňa podmienky (aj podmienku bezúhonnosti) pre ďalší výkon štátnej služby. Preto mal za to, že neboli splnené podmienky pre prepustenie sťažovateľa zo služobného pomeru. Z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci žiadal napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

6. Podaním zo dňa 18.11.2021 sa ku kasačnej sťažnosti vyjadril žalovaný. Poukázal na to, že námietka ohľadne nedodržania prekluzívnej trojmesačnej lehoty pri doručovaní rozhodnutia o prepustení zo služobného pomeru je novým argumentom a ako taký nemôže byť uplatnený v rámci kasačného konania.

Novoty v kasačnom konaní zásadne nie sú prípustné, keďže ide o mimoriadny opravný prostriedok. Len na margo uviedol, že táto lehota splnená bola, pretože jej začiatok nie je deň právoplatnosti odsudzujúceho rozsudku súdu, ale deň, kedy sa nadriadený žalobcu, t. j. riaditeľ Colného úradu Žilina dozvedel o dôvode na prepustenie žalobcu, t. j. deň 23.12.2019. Poukázal tiež na rozsudok NS SR sp.zn. 7Sžo/9/2013 v spojení s uznesením Ústavného súdu SR ÚS 239/2017, podľa ktorých táto lehota plynie nadriadenému s personálnou právomocou, teda v prípade žalobcu riaditeľovi Colného úradu Žilina, ktorý v tejto zákonom určenej lehote má povinnosť doručiť rozhodnutie o prepustení zo služobného pomeru. Čo sa týka opakovanej námietky nedodržania zákonných podmienok na prepustenie zo služobného pomeru, pretože odsúdenie žalobcu bolo zahladené, zotrval na svojom právnom názore uvedenom v preskúmanom rozhodnutí. Žiadal kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietnuť.

7. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP v znení účinnom do 30.6.2023) po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná včas, oprávnenou osobou a je prípustná, bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) oboznámení sa so súdnym a administratívnym spisom a po vyhodnotení sťažnostných námietok, ktorými bol kasačný súd viazaný (§ 453 ods. 2 SSP) konštatuje, že kasačná sťažnosť je v celom rozsahu nedôvodná z nasledovných dôvodov:

8. Predmetom preskúvania správnym súdom bolo rozhodnutie žalovaného, ktorým potvrdil prvostupňové rozhodnutie Colného úradu Žilina, ktorým bol žalobca prepustený zo služobného pomeru podľa § 258 ods. 1 písm. l/ zák. č. 35/2019 Z.z. v znení účinnom ku dňu prepustenia, pretože bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin a to prečin ohrozenia pod vplyvom ohrozenia návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zákona, ktorého sa dopustil v čase trvania jeho služobného pomeru. Podľa názoru žalobcu pokiaľ došlo k zahladeniu odsúdenia za tento úmyselný trestný čin, stal sa opäť bezúhonný a preto ho nemožno prepustiť, keďže spĺňa všetky podmienky pre ďalší výkon štátnej služby. Podľa názoru žalovaného obligatórnou podmienkou na prepustenie zo služobného pomeru z tohto dôvodu je existencia právoplatného odsudzujúceho rozsudku za úmyselný trestný čin, ktorá bola splnená a na ktorú nemá vplyv ani následné zahladenie odsúdenia s trestnoprávnym hľadiskom.

9. Podľa § 255 písm. c/ zák. č. 35/2019 Z.z. v znení účinnom ku dňu 11.3.2020 (právoplatnosť preskúvaného rozhodnutia) služobný pomer sa skončí prepustením.

Podľa § 258 ods. 1 písm. l/ cit. zákona nadriadený prepustí príslušníka finančnej správy zo služobného pomeru, ak bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin alebo za trestný čin na nepodmienečný trest odňatia slobody alebo mu bola právoplatným rozsudkom potvrdená dohoda o vine a treste za úmyselný trestný čin alebo dohoda o vine a treste, ktorou mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody.

Podľa § 278 písm. a/ cit. zákona konaním vo veciach služobného pomeru je konanie, v ktorom sa rozhoduje o vzniku, zmene alebo zániku služobného pomeru.

Podľa § 93 ods. 1 z.č. 300/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov (Trestný zákon), ak bolo odsúdenie zahladené, hľadá sa na páchatel'a, ako keby nebol odsúdený.

10. V danej veci nebolo sporné, že žalobca bol rozsudkom Okresného súdu Námestovo zo dňa 13.6.2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline zo dňa 12.11.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 12.11.2019, právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin -prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zákona, ktorého sa dopustil v čase trvania jeho služobného pomeru u žalovaného. Ust. § 258 ods. 1 písm. l/ zák. č. 35/2019 Z.z. jednoznačne uvádza, že nadriadený prepustí príslušníka finančnej správy zo služobného pomeru, ak bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin. Uvedené ustanovenie neumožňuje iný výklad ako ten, že je obligatórnou povinnosťou nadriadeného prepustiť príslušníka finančnej správy zo služobného pomeru, ak je zistené, že bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin. Podľa § 93 ods. 1 Trestného zákona ak bolo odsúdenie zahladené, hľadá sa na páchatel'a, ako keby nebol odsúdený. Právnym dôsledkom zahladenia odsúdenia je zákonná fikcia neodsúdenia, na základe ktorej právne zaniká skutočnosť odsúdenia za trestný čin, ale nie sama skutočnosť, že páchatel' trestný čin spáchal. Podstatné pre naplnenie tejto skutkovej podstaty je teda spáchanie úmyselného trestného činu v priebehu služobného pomeru príslušníka finančnej správy, čo v prípade žalobcu bolo naplnené.

11. Ak žalobca v kasačnej sťažnosti argumentuje svojou bezúhonnosťou, ktorú mal nadobudnúť zahladením vyššie uvedeného odsúdenia za úmyselný trestný čin, táto argumentácia nie je správna.

Žalobca v kasačnej sťažnosti ako dôvod nesplnenia podmienky na prepustenie zo služobného pomeru poukazuje na právnu úpravu § 84 ods. 3 cit. zákona ohľadne bezúhonnosti občana, ktorý je adeptom na príslušníka finančnej správy, teda nie je ešte príslušníkom finančnej správy. V zmysle § 84 ods. 1 písm. a/ príslušníkom finančnej správy môže byť občan, ktorý je bezúhonný; legálna definícia bezúhonnosti je uvedená v odseku 3. Podmienka bezúhonnosti sa teda vyžaduje ako podmienka prijatia za príslušníka finančnej správy. Podmienky na prepustenie zo služobného pomeru v zmysle § 258 cit. zákona sú koncipované ako samostatné skutkové podstaty, ktoré reflektujú na to, že ich naplnil príslušník finančnej správy, na ktorého sú kladené vyššie morálne nároky, ako na bežného občana, adepta na služobný pomer. Z uvedeného vyplýva, že podmienka bezúhonnosti sa skúma len pri prijímaní do služobného pomeru, ale pri prepustení zo služobného pomeru v zmysle § 258 ods. 1 písm. l/ cit. zákona nie je podstatná. Záver žalobcu, že ak pre prijatie do služobného pomeru platí, že pri zahľadení odsúdenia neexistuje prekážka straty bezúhonnosti, rovnako to platí aj pre prepustenie zo služobného pomeru, nevyplýva z cit. ustanovení. Preto zahľadenie odsúdenia nemá žiaden vplyv na posudzovanie podmienok pre prepustenie zo služobného pomeru podľa § 258 ods. 1 písm. l/ cit. zákona.

12. Na tomto mieste kasačný súd poukazuje na správny záver správneho súdu, podľa ktorého podmienka, aby odsúdenie za trestný čin nebolo v čase prepustenia zo služobného pomeru zahľadené, nie je v ustanovení § 258 ods. 1 písm. l/, ani v inom ustanovení cit. zákona stanovená. Analógia s prijatím občana do služobného pomeru, na ktorú poukázal žalobca, nie je vo vzťahu k § 258 ods. 1 písm. l/ daná. Taktiež žalovaný v tomto ohľade správne posúdil vec, keď uviedol, že posudzovanie splnenia podmienok bezúhonnosti príslušníka finančnej správy a skutočnosti, že príslušník finančnej správy bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin, sú dve samostatné skutočnosti a splnenie podmienky bezúhonnosti je jednou zo základných zákonných podmienok pre prijatie do služobného pomeru, kým skutočnosť, že bol príslušník finančnej správy právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin, je samostatným obligatným dôvodom na jeho prepustenie zo služobného pomeru.

13. V tejto súvislosti kasačný súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Sžo/21/2008, ktorý sa vyjadroval k aplikácii ustanovenia § 192 ods. 1 písm. f/ zákona č. 73/1998 z.z., ktoré má rovnaké znenie ako relevantná časť ustanovenia § 258 ods. 1 písm. l/ z.č. 35/2019 Z.z., aplikovaná v tu prejednávanej veci. Najvyšší súd uviedol, že: Podľa názoru odvolacieho súdu právna fikcia vyjadrená v § 93 ods. 1 TZ, že sa na páchatela hľadí, akoby nebol odsúdený, znamená v podstate zánik skutočnosti odsúdenia, v dôsledku čoho na toto právoplatné odsúdenie nebude možné prihliadať v neskoršom konaní pre iný trestný čin. Táto fikcia však neznamená aj zánik skutočnosti, že páchatel spáchal trestný čin, lebo nepôsobí tak, že „likviduje“ samotný fakt spáchania činu. V prejednanom prípade je nesporné, že žalobca bol právoplatným rozsudkom odsúdený za úmyselný trestný čin počas trvania služobného pomeru, a preto aj podľa názoru odvolacieho súdu bola splnená zákonná podmienka ustanovenia § 192 ods. 1 písm. f/ zákona č. 73/1998 Z. z. na prepustenie žalobcu zo služobného pomeru. Správne preto rozhodol krajský súd, keď žalobu ako nedôvodnú zamietol považujúc preskúmané rozhodnutie žalovaného za zákonné.

14. Kasačný súd preto konštatuje, že argumentácia žalobcu, podľa ktorej neboli splnené podmienky na jeho prepustenie zo služobného pomeru, pretože jeho odsúdenie bolo v čase prepustenia zahľadené, je nesprávna a preto v plnom rozsahu nedôvodná.

15. Čo sa týka sťažnostnej námietky, že preskúmané rozhodnutie nebolo vydané v trojmesačnej lehote podľa § 258 ods. 5 cit. zákona, táto je podľa § 439 ods. 3 písm. b/ SSP neprípustná. Kasačná sťažnosť je neprípustná, ak sa opiera o dôvody, ktoré sťažovateľ neuplatnil už v konaní pred krajským súdom vôbec alebo ich uplatnil neskoro, t. j. po uplynutí zákonnej lehoty na podanie žaloby (napr. rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp.zn. 1Afs/102/2008). Pojem dôvod pritom treba chápať ako žalobný dôvod, t. j. žalobný bod ako taký. V danom prípade žalobca vyššie uvedenú sťažnostnú námietku prvýkrát uplatnil až v kasačnej sťažnosti, hoci mu nič nebránilo, aby ju uplatnil už v správnej žalobe. V danom prípade kasačný súd nemohol posudzovať túto námietku ani s poukazom na výnimky, v ktorých kasačný súd kasačnú sťažnosť posudzuje neformálne (§ 453 ods. 2, 1. veta, časť za bodkočiarkou SSP). V tejto súvislosti kasačný súd dodáva, že konanie vo veciach skončenia služobného pomeru (§ 255 - § 270 cit. zákona), nie je konaním vo veciach správneho trestania (§ 118 - § 136 cit. zákona). Preto sa na preskúmanie takéhoto rozhodnutia ani nepoužije ustanovenie § 195 SSP, podľa ktorého správny súd nie je v určitých prípadoch viazaný dôvodmi žaloby. Z uvedených dôvodov kasačný súd neprípustnú námietku meritórne neprejednal.

16. Z vyššie uvedených dôvodov kasačný súd kasačnú sťažnosť žalobcu ako plne nedôvodnú podľa § 461 SSP zamietol.

17. O náhrade trov kasačného konania vo vzťahu k žalovanému bolo rozhodnuté podľa § 168 SSP v spojení s § 467 ods. 1 SSP. Žalovaný bol v konaní úspešný, avšak súd mu náhradu trov nepriznal, pretože neboli splnené podmienky aplikácie § 168 SSP. Žalobca ako neúspešný účastník nemá právo na náhradu trov kasačného konania (§ 167 ods. 1 SSP a contrario v spojení s § 467 ods. 1 SSP).

18. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.